

Základní umělecké školy: Pilíř rozvoje kreativity, kultury i společnosti

V Praze 27. března 2025 – V České republice aktuálně funguje 539 základních uměleckých škol (ZUŠ). Vzdělávací systém čelí mnoha výzvám, ale nemělo by se zapomínat na klíčovou roli uměleckého vzdělávání, které má nezastupitelný význam nejen pro rozvoj uměleckého nadání dětí a mládeže, ale v důsledku pro celou společnost. Česká síť základních uměleckých škol je v celosvětovém měřítku jedinečná, přičemž v současnosti navštěvuje ZUŠ více než 250 000 žáků, kteří se vzdělávají v různých uměleckých oborech. Nezpochybnitelnost významu základního uměleckého vzdělávání podporují i resorty Ministerstva školství, pod které ZUŠ spadají, a Ministerstva kultury. Podpoře základního uměleckého vzdělávání se systematicky devátým rokem věnuje i Nadační fond Magdaleny Kožené, který vedle řady projektů zaměřených na rozvoj nadstavbových aktivit ZUŠ a podpory talentů stojí i za celostátním festivalem ZUŠ Open, prezentujícím výsledky práce škol široké veřejnosti. V letošním roce se uskuteční od 14. května do 6. června a opět se zařadí mezi největší kulturní události v ČR.

ZUŠ jsou nepostradatelnou součástí vzdělávacího systému ČR. Nejenže systematicky podporují rozvoj talentů, ale také přispívají k formování kreativní a kultivované společnosti. Kromě rozsáhlé sítě ZUŠ, která pokrývá celou republiku, je dalším významným faktorem i jejich finanční dostupnost, což umožňuje přístup ke kvalitnímu uměleckému vzdělání široké veřejnosti. ZUŠ nabízejí čtyři studijní obory: hudební, výtvarný, taneční a literárně-dramatický. Ve svých vzdělávacích plánech reflektují vývoj jednotlivých uměleckých oborů a mezioborovou spolupráci. V ZUŠ vyučují a probírají pedagogové, kteří jsou mnozí sami aktivními profesionálními umělci a tvůrci. *„Základní umělecké školy hrají nezastupitelnou roli v systému českého vzdělávání. Podporují rozvoj talentu, kreativity i osobnostní růst žáků. Jejich přínos přesahuje rámec školních lavic a obohacuje celou společnost,“* doplňuje Mikuláš Bek, ministr školství, mládeže a tělovýchovy ČR.

ZUŠ nejsou pouze odrazovým můstkem pro profesionální umělce, ale hrají klíčovou roli ve výchově a formování osobností nejmladší generace, rozvíjejí jejich estetické vnímání, vztah k umění a kultuře, motivují k celoživotnímu vzdělávání a podporují jejich celkový osobnostní růst. ZUŠ jsou navíc často významnými nositeli kulturního dění v daném místě působení. *„Základní umělecké školy jsou pro české umění nepostradatelné. Umožňují podchytit a vzdělávat většinu mimořádně nadaných jedinců a odborně je připravit na neprofesionální uměleckou činnost nebo na další umělecké studium. Zároveň vychovávají potenciální donátory kulturních akcí, návštěvníky, aktivní publikum,“* uvedl náměstek ministra kultury David Kašpar. Ministerstvo kultury podporuje festival ZUŠ Open od jeho prvního ročníku.

Nadační fond Magdaleny Kožené byl založen v roce 2016 s cílem zviditelnit a budovat pozici základních uměleckých škol jako prestižního a unikátního systému moderního uměleckého vzdělávání, systematicky přispívat k dalšímu růstu uměleckých talentů a podpořit ZUŠ v jejich uměleckých a nadstavbových vzdělávacích aktivitách. Navázal spolupráci nejen s partnery z oblasti vzdělávání a kultury, ale svou činností přitáhl k významu a rozsahu činnosti ZUŠ pozornost široké veřejnosti včetně politické reprezentace, vedení měst, obcí a krajů. Významnou kapitolou aktivit nadačního fondu je i podpora ZUŠ ve schopnosti vyhledávat a rozvíjet umělecky nadané děti a mládež, jejichž životy provází zdravotní handicap či sociální znevýhodnění. Od vzniku fondu je jeho hlavním profesním partnerem Asociace základních uměleckých škol. *„Činnost Nadačního fondu začíná tam, kde možnosti jednotlivých škol končí. Zaměřuje se na projekty, které rozvíjejí talenty žáků a umožňují uměleckou spolupráci, včetně těch, jejichž životy provází jakékoli znevýhodnění. Tato spolupráce nejen přispívá k rozvoji individuálních schopností žáků, ale také má pozitivní dopad na širší společnost,“* shrnuje ředitelka nadačního fondu Irena Pohl Houkalová. Do projektů se zapojuje nejen jeho zakladatelka a patronka Magdalena Kožená, ale též celá řada dalších významných uměleckých osobností, orchestrálních těles, festivalů a kulturních institucí.

ZUŠ Open a další projekty Nadačního fondu Magdaleny Kožené 2025

Práci ZUŠ již devátým rokem **vyzdvihuje celostátní festival ZUŠ Open**, který se z původního jednodenního happeningu vypracoval na několikátýdenní akci řadící se mezi největší kulturní projekty v České republice. Letos se uskuteční v termínu od 14. května do 6. června. ZUŠ Open v přímém přenosu České televize 14. května slavnostně zahájí benefiční koncert s názvem Rytíři talentu v kostele sv. Cyrila a Metoděje v pražském Karlíně, na kterém vystoupí pod taktovkou dirigenta Jana Kučery symfonický orchestr složený z žáků ze 30 ZUŠ, 200 sboristů z devíti škol i taneční soubory. Osobně je podpoří Magdalena Kožená. U příležitosti koncertu organizuje festival již od 14 hodin šestihodinový umělecký maraton na Karlínském náměstí s hudebním a tanečním programem v režii ZUŠ, na kterém vystoupí spolu s mladými interprety i oblíbená formace Clarinet Factory, jejíž členové se v rámci Nadačního fondu věnují mentoringu mladých klarinetistů ze ZUŠ. Součástí programu bude i výstava fotografií žáků ZUŠ připravená ve spolupráci s Czech Photo a ČTK.

Festivalový program stále více klade důraz na společné umělecké projekty ZUŠ, které často dosahují rozměrů samostatných festivalů. Festival přinese **sérii krajských akcí**, díky kterým ožijí turisticky atraktivní místa i netradiční prostory po celé republice. ZUŠ kraje Vysočina tak například spojí síly v celodenním programu na Zelené hoře, ZUŠ Pardubického kraje pozvou do Nových Hradů a na Horu Matky Boží v Králíkách, díky spolupráci ZUŠ Středočeského kraje opět ožije uměním Zámek Liteň či město Příbram, společná akce ZUŠ Karlovarského kraje rozehraje Mlýnskou kolonádu a Císařské lázně v Karlových Varech, ZUŠ Jihomoravského kraje pak společně zamíří s nabitým programem na zámek Lysice. Zvláštní pozornost letos získá též literárně-dramatický obor a audiovizuální tvorba. Dvě celostátní přehlídky divadelních souborů se budou konat ve Werichově vile a v divadlech ve Zlíně, projekty ZUŠ Open podpoří opět i Zlínský filmový festival. Vrcholem festivalu bude opět celodenní program ve **Valdštejnské zahradě Senátu Parlamentu ČR**, na kterém se podílejí ZUŠ ze všech krajů ČR a který Program vyvrcholí společnou produkcí symfonického orchestru a tanečního souboru ZUŠ Liberec, spojených sborů z celé ČR pod taktovkou Jana Kučery. Vybraní nadaní žáci ZUŠ, kteří získali cenu Nadačního fondu Magdaleny Kožené, vystoupí ve večerním koncertu s klavírním virtuosem Ivo Kahánkem.

ZUŠ Open pomáhá dnes vytváří samostatnou programovou řadu zejména s benefičním přesahem. Letos se bude konat tradiční charitativní akce na poutním místě v Neratově, společný projekt ZUŠ Zlínského kraje v Kroměříži nebo jihočeských ZUŠ v psychiatrické nemocnici v Opařanech, v hlavním městě proběhne cyklus koncertů duchovní hudby v pražských chrámech.

Řada ZUŠ připravuje nespočet **samostatných akcí** a vedle koncertních, divadelních nebo výstavních sálů opět zamíří do veřejného prostoru a rozehrají tak parky, náměstí, kostely, zámky, ale třeba i vlaková nádraží. Radost z umění budou opět rozdávat i v nemocnicích či domovech seniorů. „*Nesmírně si vážím nasazení, profesionality a tvůrčí kreativity všech pedagogů, kteří formují celou další generaci dětí, a velmi děkuji za jejich spolupráci na našich společných projektech. Jsem nesmírně vděčná, že mohu i letos být součástí programu a sledovat radost, kterou nám jednotlivé akce přináší,*“ dodává Magdalena Kožená. Do projektů ZUŠ Open se již tradičně zapojuje řada kulturních institucí a podporujících umělců. Návštěvníci festivalu se tak mohou těšit na projekty ve spolupráci s festivalem Pražské jaro, Severočeskou filharmonií Teplice, Karlovarským symfonickým orchestrem, Janáčkovou filharmonií Ostrava, Muzeem Kampa, Zlín Film Festem, Hudebním festivalem Antonína Dvořáka a dalšími.

Během ZUŠ Open budou představeny i další **nové projekty nadačního fondu**. V autentickém prostředí barokního divadla ve Valticích a na dalších místech bude uvedena inscenace zkrácené verze barokní opery Henryho Purcella *Dido a Aeneas*, ve které účinkují vybraní žáci ZUŠ pod režijním vedením Jany Tajovské Krajčovičové za účasti profesionálů specializujících se na interpretaci barokní hudby pod vedením cembalisty Martina Hrocha. Za podpory fondu bude na festivalu ZUŠ Open představen další ročník projektu Hudba bez hranic Hany Švajdové, který podporuje improvizaci a skladbu. V srpnu se bude v režii ZUŠ Open konat tradiční umělecká přehlídka na Maratonu hudby Brno. Na podzim bude Nadační fond Magdaleny

Kožené realizovat v Brně Tmavomodrý festival, do jehož dramaturgie se zapojil již v loňském roce. V prosinci pak chystá ve spolupráci s velvyslancem Vatikánu a za podpory Českého centra v Římě koncert duchovní hudby žáků a pedagogů ZUŠ v Římě v souvislosti se Svatým rokem.

Do budoucna plánuje nadační fond rozvíjet mezinárodní spolupráce a navázat například na úspěšnou prezentaci ZUŠ v Evropském parlamentu, mentoringové programy zaměřené na podporu pedagogů v ZUŠ a jejich talentovaných žáků a oblastí, ve kterých vnímá prostor k rozvoji, jako je tzv. historicky poučená interpretace či mezioborové spolupráce.

Významné akce ZUŠ Open 2025

- 14. 5. Benefiční koncert Magdaleny Kožené a ZUŠ: Rytíři talentu** (zahajovací koncert festivalu ZUŠ Open)
- 16. 5. ZUŠ Open na Zelené hoře** (společný projekt ZUŠ kraje Vysočina)
- 17. 5. ZUŠ Open v Nových Hradech** (společný projekt ZUŠ Pardubického kraje)
- 18. 5. ZUŠ Open na Hoře Matky Boží v Králíkách** (společný projekt ZUŠ Pardubického kraje)
- 20. 5. ZUŠ Open pomáhá v Opařanech**
- 21. 5. ZUŠ Open ve Werichově vile** (celostátní přehlídka LDO ZUŠ)
- 24. 5. Mladí ladí vol. II** (ZUŠ Open Karlovarského kraje)
- 24. 5. ZUŠ Open na Zámku Liteň** (společný projekt ZUŠ Středočeského kraje)
- 25. 5. ZUŠ Open pomáhá v Neratově** (společný projekt ZUŠ tří krajů)
- 25.5. ZUŠ Open ve Valticích** (premiéra uvedení opery Dido a Aeneas)
- 28. 5. Mládí s filharmoniky Děčín** (společný projekt ZUŠ Ústeckého kraje)
- 29. 5. ZUŠ Open na zámku Lysice** (společný projekt ZUŠ Jihomoravského kraje)
- 31. 5. ZUŠ Open ve Valdštejnské zahradě Senátu Parlamentu ČR** (celostátní přehlídka)
- 1. 6. ZUŠ Open pomáhá v Kroměříži** (společný projekt ZUŠ Zlínského kraje)
- 2. 6. Divadlo letí!** (celostátní přehlídka LDO ZUŠ)
- 4. 6. Hudba bez hranic** (koncert ZUŠ, Jiřího Pavlici a Hradišťanu)
- 4. 6. ZUŠ OPEN v Liberci** (společný projekt ZUŠ Libereckého kraje)
- 5.6. ZUŠ Open pomáhá – po stopách sv. Anežky české**

Více informací na www.zusopen.cz a www.nfkozena.cz.

Společně s Asociací základních uměleckých škol ČR se Nadační fond Magdaleny Kožené angažuje též ve strategických jednáních a aktivitách, posilujících prosazování a ochranu existenčních a ekonomických zájmů základních uměleckých škol. Pro přímou finanční podporu potřebných nadaných žáků ZUŠ systematicky rozvíjí partnerství s projektem Patron dětí. Projekty fondu jsou financovány ze strany soukromého sektoru, individuálních dárců a z veřejných zdrojů. Zásadní podíl na realizaci projektů mají samotné školy. Provoz fondu je umožněn výhradně díky laskavým mecenášům.

Profesním partnerem Nadačního fondu Magdaleny Kožené je Asociace základních uměleckých škol.

Další partneři: Umělecká rada základních uměleckých škol, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR, Ministerstvo kultury ČR, Senát Parlamentu ČR, Nadace Sirius, Patron dětí, Charita ČR, Česká filharmonie, festivaly Maraton hudby Brno, Concentus Moraviae, Mezinárodní hudební festival Pražské jaro, Hudební škola a gymnázium Hlavního města Prahy, INSEA, Společnost pro hudební výchovu, OSA a řada dalších

Provoz Nadačního fondu Magdaleny Kožené je od roku 2024 financován díky laskavému daru Nadace Sirius.

Hlavní partner ZUŠ Open: MND Energie a.s.

Celostátní festival ZUŠ Open se koná za finanční podpory: Ministerstvo kultury ČR, Hlavní město Praha, Agados, Nadační fond CDCP, Erste Private Banking, Aveton, Pražské vodovody a kanalizace, Gist, Svaz měst a obcí, OSA

Hlavní mediální partneři ZUŠ Open: Česká televize, Český rozhlas

Kontakt pro média:

Silvie Marková

SMART Communication s.r.o.

M: +420 604 748 699

E: markova@s-m-art.com